

Het beste verkeersmodel is de werkelijkheid!

Verkeersmodel legt focus op verkeersafwikkeling en niet op bereikbaarheidstoets

Verkeersmodellen hebben een prominente rol in gemeentelijke en regionale verkeers- en vervoerplannen. Aan de uitkomsten van het verkeersmodel wordt vaak een 'absolute' waarde toegekend terwijl er vele onzekerheden zijn zoals de kwaliteit van de herkomst- en bestemmingsmatrix en de intensiteittoedeling. Verkeersmodellen spelen evenmin in op sterk wisselende omstandigheden en specifieke tijdstippen. Het beleid wordt vaak gebaseerd op het aanpakken van wegvakken en kruispunten met een hoge verhouding tussen intensiteit en capaciteit. Een dergelijk knelpunt zegt echter niets over het gewenste bereikbaarheidsbeleid.

Het kan anders: ambities concreet en meetbaar definiëren

'Met Graumans' stelt mobiliteitsvisies op waarin specifiekere en gedifferentieerder met het begrip bereikbaarheid wordt omgegaan. Er worden concrete meetbare ambities gedefinieerd. Dit kan bijvoorbeeld plaatsvinden voor economische kerngebieden in een stad of regio. Economische kerngebieden zijn stadscentra, grote bedrijventerreinen en grote kenniscentra. Voor de economische kerngebieden worden 'vitale' relaties per motief (werken, zakelijk, winkelen, onderwijs) en per vervoerwijze gedefinieerd. 'Vitale' verkeersrelaties zijn de verbindingen tussen herkomstgebieden en het economisch kerngebied die van belang zijn voor het functioneren van het economisch kerngebied. Voor de 'vitale' verkeersrelaties worden per motief en vervoerwijze bereikbaarheidskwaliteiten gedefinieerd. Enkele voorbeelden zijn:

- Voor het woon-werkverkeer is de verliestijdfactor voor de auto op werkdagen (08.00 uur) kleiner dan 1,5.
- Voor het winkelverkeer is de verliestijdfactor voor de auto op zaterdag (13.00 uur) kleiner dan 1,35.
- Voor regionale fietsverbindingen naar de economische kerngebieden bedraagt de omrijdfactor minder dan 1,15.
- Voor het woon-werkverkeer bedraagt de reistijdverhouding per openbaar vervoer ten opzichte van de auto op werkdagen (08.00 uur) minder dan 1,35.

Vertragsfactor en verliestijdfactor

In de analyse van het wegverkeer kan gebruik worden gemaakt van de vertragsfactor en/of de verliestijdfactor. De vertragsfactor is de verhouding tussen de reistijd op een referentietijdstip en de reistijd in de nacht. Deze indicator geeft inzicht in de vertraging (mate van doorstroming) die opgelopen wordt op de verkeersrelatie. De verliestijdfactor wordt bepaald door de vertraging en het omrijdverlies voor zover de verbinding loopt over een route die meer dan 20% langer is dan de hemelsbrede afstand. In de verliestijdfactor is de mate van nabijheid (directheid) verwerkt.

Knelpunten: ambities toetsen op de werkelijkheid

Een knelpunt is pas een knelpunt als vooraf gedefinieerd is wat de gewenste kwaliteit is. Vooraf dien keuzes gemaakt te worden gemaakt voor: de vitale verkeersrelaties die we willen beoordelen per modaliteit en per motief en de gewenste kwaliteiten. De bereikbaarheidsindicatoren die genoemd zijn, zijn concreet te toetsen voor de bestaande situatie. Voor het autoverkeer wordt dan gebruik gemaakt van een database van werkelijke reistijden op de vitale verkeersrelaties op de referentietijdstippen. Met deze methodiek worden locaties niet op congestie beoordeeld maar verkeersrelaties op de gewenste (of aanvaardbare) bereikbaarheidskwaliteit. Door de verschillende verkeersrelaties met elkaar te vergelijken, wordt ook een urgentievolgorde zichtbaar.

En kan dat snel en tegen welke kosten?

Betrouwbare verkeersdata zijn beschikbaar in databases die onder andere worden opgebouwd met GPS-gegevens uit mobiele apparaten. Door de grote hoeveelheid data zijn ze betrouwbaar en te differentiëren naar tijdstip en relatie. De verkeersdata zijn direct beschikbaar zonder veldwerk en de verwerking kan tegen lage kosten plaatsvinden. De kosten en de benodigde tijd liggen een veelvoud lager dan de kosten en tijd die nodig zijn voor onderzoek, opbouwen, ijken en gebruiken van een verkeersmodel dat bovendien een lagere betrouwbaarheid heeft. Kortom het beste verkeersmodel is de werkelijkheid!

Meer informatie: Ed Graumans, 06-53173781, ed@metgraumans.nl, www.metgraumans.nl